

გიორგი ელიავას სახელობის ბაქტერიოფაგიის, მიკრობიოლოგიისა და ვირუსოლოგიის ინსტიტუტის გენდერული თანასწორობის გეგმა (GEP)

თანასწორი, დისკრიმინაციისგან თავისუფალი და ოჯახის ღირებულებაზე ორიენტირებული (family-friendly) გარემოსა და აკადემიური ურთიერთობების უზრუნველსაყოფად

სარჩევი

პრეამბულა	2
გენდერული თანასწორობის პრინციპის განხორციელების საკანონმდებლო ჩარჩო გიორგი ელიავას სახელობის ბაქტერიოფაგიის, მიკრობიოლოგიისა და ვირუსოლოგიის ინსტიტუტში.....	2
გიორგი ელიავას სახელობის ბაქტერიოფაგიის, მიკრობიოლოგიისა და ვირუსოლოგიის ინსტიტუტის გენდერული თანასწორობის გეგმა: მიზანი და მიდგომა	3
გიორგი ელიავას სახელობის ბაქტერიოფაგიის, მიკრობიოლოგიისა და ვირუსოლოგიის ინსტიტუტში გენდერული თანასწორობის გეგმის განხორციელების ფარგლებში დასახული ამოცანები და ღონისძიებები	3
1. გენდერული თანასწორობის კომისიის შექმნა გიორგი ელიავას სახელობის ბაქტერიოფაგიის, მიკრობიოლოგიისა და ვირუსოლოგიის ინსტიტუტში	3
2. ქალთა ხელშეწყობის მიდგომის დანერგვა გიორგი ელიავას სახელობის ბაქტერიოფაგიის, მიკრობიოლოგიისა და ვირუსოლოგიის ინსტიტუტში	4
3. გენდერული თანასწორობის პრინციპის დანერგვა	5
4. გენდერული ასპექტის ინტეგრირება სამეცნიერო კვლევასა და სწავლებაში	5

პრეამბულა:

გიორგი ელიავას სახელობის ბაქტერიოფაგიის, მიკრობიოლოგიისა და ვირუსოლოგიის ინსტიტუტი თანასწორობის პრინციპს სწავლებისა და მეცნიერების ხარისხის ერთ-ერთ მთავარ მახასიათებლად/მაჩვენებლად განიხილავს. თანასწორი შესაძლებლობების უზრუნველყოფა, დისკრიმინაციის აღმოფხვრა და მრავალფეროვნების პატივისცემის კულტურის დანერგვა უმნიშვნელოვანეს საფუძველს ქმნის ამ პრინციპების განსახორციელებლად სამეცნიერო კვლევებში, სწავლებასა და ინსტიტუტის მართვაში.

გიორგი ელიავას სახელობის ბაქტერიოფაგიის, მიკრობიოლოგიისა და ვირუსოლოგიის ინსტიტუტი გენდერულ თანასწორობასა და ოჯახის ღირებულებაზე ორიენტირებული, ღია, ინკლუზიური და ინტერკულტურული დაწესებულებაა, რომელიც თავისი წევრების მრავალფეროვნებას პროდუქტიულ რესურსად განიხილავს და უპირისპირდება ყოველგვარი სახის დისკრიმინაციას, პიროვნული თუ სოციალური მახასიათებლების საფუძველზე. ელიავას ინსტიტუტი ორიენტირებულია ადმინისტრაციის თანამშრომლებისთვის, სამეცნიერო და ტექნიკური პერსონალისა და სტუდენტებისთვის ხელშემწყობი პირობებისა და მოტივაციის მიმცემი სამუშაო გარემოს შექმნაზე, ამდენად, ის წინ აღუდგება ყოველგვარი სახის დისკრიმინაციას, რომელიც ეთნიკური წარმომავლობის, სქესის, რელიგიისა თუ მსოფლმხედველობის, ასაკის, სპეციალური საჭიროებებისა თუ გენდერული იდენტობის ნიადაგზე შეიძლება იქნას წარმომოხილი.

გენდერული თანასწორობის პრინციპის დაცვისა და განხორციელების ვალდებულებას და შესაბამისი ღირებულებების ერთგულებას ელიავას ინსტიტუტი გამოხატავს როგორც თავის მისიასა და ხედვაში, ისე ინსტიტუტის შინაგანაწესში/წესდებაში და აგრეთვე, ადასტურებს და განაგრცობს წინამდებარე დოკუმენტით.

წინამდებარე გეგმა ასახავს გიორგი ელიავას სახელობის ბაქტერიოფაგიის, მიკრობიოლოგიისა და ვირუსოლოგიის ინსტიტუტის მიერ განსაზღვრულ მიდგომას როგორც ინსტიტუციურ, ისე სამეცნიერო კულტურისა და აკადემიურ დონეზე გენდერული თანასწორობის პრინციპის დანერგვასთან დაკავშირებით და ამ მიმართულებით განსახორციელებელ ამოცანებსა და ღონისძიებებს.

წინამდებარე გეგმის შემუშავების მომენტისათვის (2024 წ.) ელიავას ინსტიტუტში დასაქმებულ პირთა საერთო რაოდენობიდან - 74% ქალია.

გენდერული თანასწორობის პრინციპის განხორციელების საკანონმდებლო ჩარჩო გიორგი ელიავას სახელობის ბაქტერიოფაგიის, მიკრობიოლოგიისა და ვირუსოლოგიის ინსტიტუტში

(სსიპ) გიორგი ელიავას სახელობის ბაქტერიოფაგიის, მიკრობიოლოგიისა და ვირუსოლოგიის ინსტიტუტი გენდერული თანასწორობის პრინციპს განმარტავს და ახორციელებს საქართველოს კონსტიტუციისა და საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, რაც გულისხმობს 'ქალისა და მამაკაცისთვის თანაბარი უფლებებისა და შესაძლებლობების უზრუნველყოფას'. როგორც სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულება, გიორგი ელიავას სახელობის ბაქტერიოფაგიის,

მიკრობიოლოგიისა და ვირუსოლოგიის ინსტიტუტი, აგრეთვე კისრულობს „დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ“ საქართველოს კანონითა და „მეცნიერების, ტექნოლოგიებისა და მათი განვითარების შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილ ვალდებულებებს, რომლებიც გულისხმობს:

1. „ნებისმიერი სახის დისკრიმინაციის აკრძალვას“
2. „ნებისმიერი ქმედების აკრძალვას, რომელიც მიზნად ისახავს პირის იძულებას, წაქეზებას ან ხელშეწყობას ანდა მისთვის დავალების მიცემას მესამე პირის მიმართ დისკრიმინაციის განსახორციელებლად“.
3. „სავარაუდო დისკრიმინაციის ნებისმიერ ფაქტზე სწრაფი და ეფექტიანი რეაგირების მოხდენას“.
4. „დისკრიმინაციის ფაქტის დადასტურების შემთხვევაში საქართველოს კანონმდებლობისა და შიდა რეგულაციების შესაბამისად ინსტიტუტის დაქვემდებარებაში მყოფი დამრღვევი პირისათვის პასუხისმგებლობის დაკისრებას და მესამე პირის უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების შეულახავად დისკრიმინაციის შედეგების აღმოფხვრას“
5. “თანასწორ მოპყრობას განურჩევლად პირის ეთნიკური კუთვნილებისა, სქესისა, სოციალური წარმოშობისა, პოლიტიკური თუ რელიგიური შეხედულებებისა და სხვა”
6. „სქესობრივი თავისუფლებისა და ხელშეუხებლობის წინააღმდეგ მიმართულ დანაშაულთან ბრძოლის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ვალდებულებების იმპლემენტირებას.

გიორგი ელიავას სახელობის ბაქტერიოფაგიის, მიკრობიოლოგიისა და ვირუსოლოგიის ინსტიტუტი ასევე კისრულობს ვალდებულებას, „გენდერული თანასწორობის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად, დაიცვას კანონით განსაზღვრული ვალდებულებები - „ქალისა და მამაკაცის თანასწორი ინდივიდუალური უფლებები და თავისუფლებები“.

გიორგი ელიავას სახელობის ბაქტერიოფაგიის, მიკრობიოლოგიისა და ვირუსოლოგიის ინსტიტუტის გენდერული თანასწორობის გეგმა: მიზანი და მიდგომა

წინამდებარე გეგმა ემსახურება გენდერული თანასწორობის პრინციპისა და შესაბამისი ღირებულებების სიღრმისეულ და სისტემურ დანერგვის უზრუნველყოფას, როგორც ელიავას ინსტიტუტის ინსტიტუციურ, ისე სამუშაო კულტურის დონეზე, სწავლებაში, სამეცნიერო კვლევასა და ინსტიტუტის მართვაში. გენდერული თანასწორობის გეგმის სტრუქტურასა და მიდგომაში გათვალისწინებულია ევროპული კომისიის გენდერული თანასწორობის სტრატეგიის (Gender Equality Strategy for 2020-2025) და ევროპული სამეცნიერო სივრცის (European Research Area) ძირითადი პრინციპები და რეკომენდაციები, გენდერული თანასწორობის უზრუნველყოფის სპეციფიკაზე, როგორც ადმინისტრაციულ, ისე სწავლების, სამეცნიერო კვლევისა და ინოვაციის სფეროებში. მათ შორის, გათვალისწინებულია შემდეგი ასპექტები: • სამუშაო ცხოვრების ბალანსი და ორგანიზაციული კულტურა (Work-life balance and organisational culture) • გენდერული ბალანსი ლიდერობასა და გადაწყვეტილების მიღების პროცესში (Gender balance in leadership and decisionmaking) • გენდერული თანასწორობა ახალი თანამშრომლების მიღებასა და კარიერულ განვითარებაში (Gender equality in recruitment and career progression) • გენდერული ასპექტის ინტეგრირება კვლევისა და სწავლების/სასწავლო შინაარსებში (Integrating the gender dimension into research and teaching content) • შესაბამისი ზომების მიღება გენდერული დისკრიმინაციის/ ძალადობის, მათ შორის სექსუალური შევიწროების წინააღმდეგ (Measures against genderbased violence, including sexual harassment)

გიორგი ელიავას სახელობის ბაქტერიოფაგიის, მიკრობიოლოგიისა და ვირუსოლოგიის ინსტიტუტში გენდერული თანასწორობის გეგმის განხორციელების ფარგლებში დასახული ამოცანები და ღონისძიებები:

1. გენდერული თანასწორობის კომისიის შექმნა გიორგი ელიავას სახელობის ბაქტერიოფაგიის, მიკრობიოლოგიისა და ვირუსოლოგიის ინსტიტუტში

გიორგი ელიავას სახელობის ბაქტერიოფაგიის, მიკრობიოლოგიისა და ვირუსოლოგიის ინსტიტუტი გენდერული თანასწორობის პრინციპის დაცვასა და განხორციელებაზე ორიენტირებულ ძალისხმევას და შესაბამის ღონისძიებებს მიმართავს როგორც ინსტიტუტის მართვის, ისე სამეცნიერო (კვლევითი) საქმიანობის სფეროებში. ელიავას ინსტიტუტის ერთ-ერთ ამოსავალ პრიორიტეტს გენდერული თანასწორობის უზრუნველყოფის გეგმაში წარმოადგენს მისი ინტეგრირება ორგანიზაციული განვითარების ხედვასა და კვლევით კულტურაში. ადმინისტრაციულ სფეროში, გენდერული თანასწორობის პრინციპი ინსტიტუტის მართვისა და ხარისხის უზრუნველყოფის ინსტრუმენტებსა და [შეფასების] მექანიზმებშია ინტეგრირებული; იგი ასევე დეკლარირებულია როგორც ინსტიტუტის სტრატეგიული განვითარების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი წინაპირობა და ინსტიტუტის სოციალურ პასუხისმგებლობასთან დაკავშირებული პრიორიტეტი. გენდერული თანასწორობის პრინციპი ასევე ჩადებულია ინსტიტუტის წესდებებსა და შინაგანაწესში, რომელიც ამ პრინციპის დაცვის გარანტიად გვევლინება ინსტიტუტის ადმინისტრაციულ, სამეცნიერო და დამხმარე პერსონალს შორის ურთიერთობისა და თანამშრომლობის სფეროში. ელიავას ინსტიტუტი გენდერული თანასწორობის პრინციპის განხორციელებისა და ხელშეწყობის მიზნით, გეგმავს გენდერული თანასწორობის კომისიის შექმნას, რომელსაც დაევალება გენდერული თანასწორობის მხარდაჭერის კონცეფციის შემუშავება და ინსტიტუტის მასშტაბით მათი დანერგვისა და განვითარების პროცესების პოლიტიკის შემუშავება, კოორდინირება და მონიტორინგი. აღნიშნული კომისიის ძირითად ამოცანებს, უახლოესი 5 წლის მანძილზე, წარმოადგენს:

- ა) გენდერული თანასწორობის ხელშეწყობი დეცენტრალიზებული სტრუქტურებისა და ინიციატივების მხარდაჭერა სამეცნიერო კვლევის, სწავლებისა და ინსტიტუტის მართვის სფეროებში;
- ბ) გენდერული თანასწორობის კონცეფციის დანერგვა განხორციელების ინტენსიფიცირება და მონიტორინგის ეფექტიანი სისტემის დანერგვა;
- გ) გენდერული დისკრიმინაციის შემთხვევების წინააღმდეგ მიმართული ღონისძიებებისა და მათი აღმკვეთი ზომების ეფექტიანი მექანიზმის დანერგვა;
- გ) გენდერული თანასწორობის კონცეფციის შექმნა-განვითარებაში, ისევე როგორც მონიტორინგის მექანიზმების შემუშავებაში, მაქსიმალური ჩართულობის უზრუნველყოფა, როგორც ადმინისტრაციულ, ისე ინსტიტუციურ დონეზე.

2. ქალთა ხელშეწყობის მიდგომის დანერგვა გიორგი ელიავას სახელობის ბაქტერიოფაგიის, მიკრობიოლოგიისა და ვირუსოლოგიის ინსტიტუტში

ელიავას ინსტიტუტი ადმინისტრაციულ და სამეცნიერო (კვლევით) საქმიანობაში ქალთა ჩართულობის ხელშეწყობის მიმართულებით, გეგმავს ქალთა ხელშეწყობის მიდგომის დანერგვას, რომლის ფარგლებშიც შემუშავდება ინსტიტუტის მართვის, სამეცნიერო კვლევისა და სწავლების პროცესებში ქალთა ჩართულობის ხელშეწყობის გეგმა. გეგმის შემუშავების მიზნით, უახლოესი 5 წლის ფარგლებში, ინსტიტუტი გეგმავს შემდეგი ღონისძიებების განხორციელებას:

1. ადმინისტრაციულ თანამშრომლების, სამეცნიერო და დამხმარე პერსონალის მოსაზრებებისა და შეფასებების შესწავლას, ელიავას ინსტიტუტში გენდერული თანასწორობის მდგომარეობასთან დაკავშირებით, განსაკუთრებული აქცენტით, ქალთა ჩართულობაზე სამეცნიერო (კვლევით) და ადმინისტრაციულ საქმიანობაში; ამ მიმართულებით არსებული პრობლემების იდენტიფიცირებისა და ქალთა ხელშეწყობის მიდგომაში ამ პრობლემათა გადაჭრის გზების შემუშავების მიზნით.
2. ქალებისთვის კარიერული განვითარების თანასწორი ხელმისაწვდომობის ხელშეწყობი ღონისძიებების გატარებას, საინფორმაციო კამპანიების, და სპეციალური ტრენინგების ჩატარების გზით.
3. პანდემიით გამოწვეული შეზღუდვების პირობებში, იმ სპეციფიკური ფაქტორების შესწავლა, რომლებიც შემაფერხებელ გავლენას ახდენს ქალთა ჩართულობაზე ინსტიტუტის ადმინისტრაციულ და სამეცნიერო (კვლევით) საქმიანობაში და უარყოფითად აისახება ქალთა სამუშაო ცხოვრების ბალანსზე. მათ შორის იგულისხმება, ქალთა იმ სპეციალური საჭიროებების გამოვლენა, რომლებიც უკავშირდება სამუშაო პროცესის დისტანციურ/ონლაინ რეჟიმზე გადასვლას და აღნიშნული პრობლემით გამოწვეულ დამატებითი ფინანსური, შრომითი და მორალური რესურსების მოძიებისა და მობილიზების საჭიროებას; აღნიშნული ფაქტორების იდენტიფიცირება და მათი გადაჭრის გზების შემუშავება ქალთა ხელშეწყობის გეგმაში.

აღნიშნული ღონისძიებების გატარება, თავის მხრივ, ხელს შეუწყობს გენდერული თანასწორობის კომისიას, სათანადო ინფორმაციის მიღებაში, ინსტიტუტის მასშტაბით გენდერული თანასწორობის მხრივ არსებული მდგომარეობის, პრობლემებისა და ამ პრობლემების გადაჭრასთან დაკავშირებით არსებული შეზღუდვებისა და განწყობების შესახებ. აღნიშნული ინფორმაცია მნიშვნელოვან საფუძველს შექმნის ეფექტიანი პოლიტიკის შემუშავებისა და განხორციელებისთვის, როგორც ქალთა ჩართულობის ხელშეწყობის, ისე გენდერული თანასწორობის პრინციპის დანერგვა-განვითარების მიმართულებით.

3. გენდერული თანასწორობის პრინციპის დანერგვა

ინსტიტუტის მართვაში გენდერული თანასწორობის ხელშეწყობი ღონისძიებების განხორციელების პარალელურად, ელიავას ინსტიტუტი ასევე გეგმავს გენდერული თანასწორობის პრინციპისა და შესაბამისი ღირებულებების ინტეგრირებას სამეცნიერო კვლევის, სწავლებისა და ინსტიტუტის მართვის მექანიზმებში. კერძოდ, აღნიშნული პრინციპი დაინერგება ინსტიტუტისათვის წარსადგენ ანგარიშებში, კონცეფციებსა და ორგანიზაციული და პერსონალის (როგორც სამეცნიერო, ისე ადმინისტრაციული) განვითარების გეგმებში, სადაც თანასწორი მოპყრობისა და გენდერული თანასწორობის ასპექტი ინტეგრირდება ცალკეული ამოცანების შეფასების კონტექსტში (მაგ. სამეცნიერო კვლევის ანგარიშებში, სამეცნიერო და ადმინისტრაციული პერსონალის შეფასების ინსტრუმენტებში, მომავალი თაობის მკვლევარებზე ორიენტირებულ განვითარების კონცეფციაში და სხვ.). აღნიშნული ღონისძიება, თავის მხრივ, ხელს შეუწყობს ინსტიტუტის მასშტაბით, გენდერული თანასწორობის კონცეფციის დანერგვა-განხორციელებას.

4. გენდერული ასპექტის ინტეგრირება სამეცნიერო კვლევისა და სწავლებაში

სამეცნიერო და აკადემიური საქმიანობის სფეროში, გენდერული თანასწორობის იდეის გავრცელების ხელშეწყობის მიმართულებით, ინსტიტუტი განახორციელებს სხვადასხვა სახის საკონფერენციო აქტივობებს, რომელიც ეძღვნება თანამედროვე მსოფლიოს წინაშე მდგარ

გამოწვევებს გენდერული თანასწორობისა და „მენსტრიმინგის“ სფეროში. კონფერენციების ძირითადი თემატური ბლოკების სახით წარმოდგენილი იქნება ისეთი საკითხები, როგორცაა: გენდერული თანასწორობა და კანონმდებლობა; გენდერი: პარადიგმები და დილემები, ქალი და პოლიტიკა. ელიავას ინსტიტუტი კვლევისა და სწავლების მიმართულებით გენდერული თანასწორობის ხელშეწყობის მიზნით, ასევე გეგმავს სამეცნიერო პროექტებსა და საგანმანათლებლო პროგრამებში გენდერული თანასწორობის პრინციპზე ორიენტირებული აქტივობებისა და ღონისძიებების შემუშავებისა და განხორციელების მხარდაჭერას, მათ შორის, ისეთი აქტივობებისა, რომელთა უშუალო მიზანს წარმოადგენს:

1. ინფორმირებულობის დონისა და პატივისცემის ცნობიერების ამაღლება გენდერული მრავალფეროვნების თემატიკაზე;
2. კარიერული განვითარების ოჯახის ღირებულებაზე მორგებული და მასთან თავსებადი კონცეფციის შემუშავება და დანერგვა;
3. გენდერული თანასწორობის საკითხებსა და ძირითად პრობლემებზე ადმინისტრაციულ, სამეცნიერო და დამხმარე პერსონალს შორის ეფექტიანი თანამშრომლობისა და კომუნიკაციის მექანიზმის დანერგვა;
4. გენდერული დისკრიმინაციის დროული იდენტიფიცირებისა და შესაბამისი შემაკავებელი ზომების გატარების ოპტიმალური მექანიზმების შემუშავება და დანერგვა. აღნიშნული ღონისძიებების გატარება, თავის მხრივ, ხელს შეუწყობს გენდერული თანასწორობის კომისიის მუშაობის ეფექტიანობის გაზრდას და გენდერული თანასწორობის კონცეფციისა და პოლიტიკის მუდმივ განვითარებას, მასში ელიავას ინსტიტუტის თანამშრომელთა მაღალი ჩართულობის უზრუნველყოფის გზით.